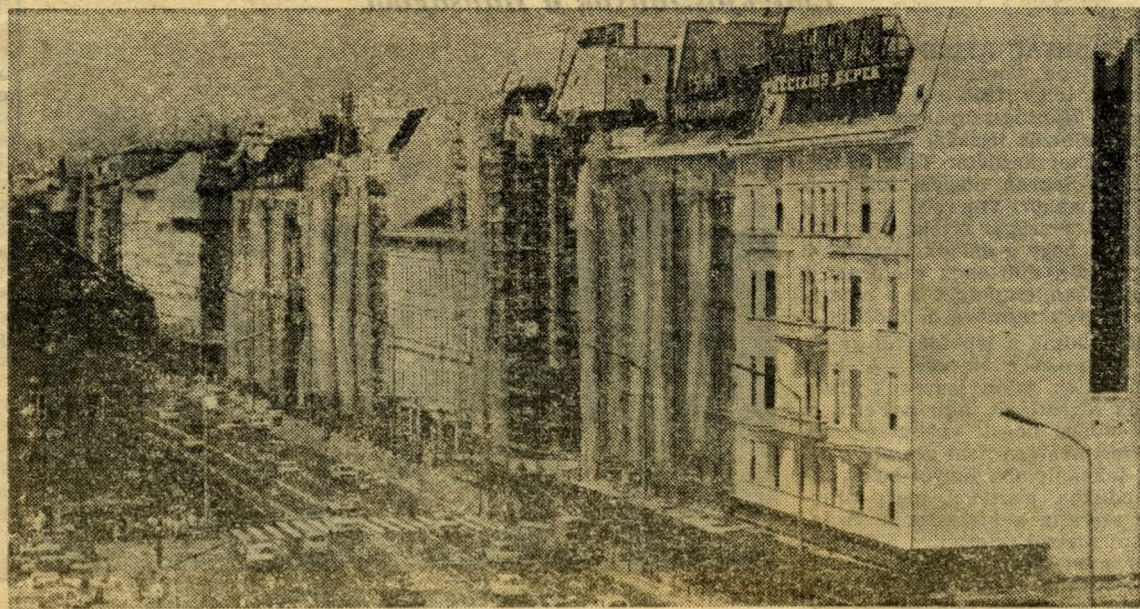

FESTIK A RÁKÓCZI UTAT

Állványerdőben. függönyök mögött.

A fővárosban a Rákóczi utat állványerdő borítja. Sárga, kék, zöld nylonfüggönyök mögött húzódnak meg a házak. Az üzletek bejáratai előtt táblák: „A tatarozás alatt az árusítás zavartalan.”

Festik a Rákóczi úti házak homlokzatát, javítják a tetőket. Amint az építők lebontanak egy-egy állványt, előbukkannak a derűs homlokzatok.

— Mikor határozták el a sortatarozást?

Rozmann László, a fővárosi tanács ingatlankezelési főigazgató-helyettese rendelkezlen válaszal: — A múlt évben.

— Mikorra készül el, mennyibe kerül a tatarozás?

— Kétszázmillió forintba kerül a száz épület homlokzatának felújítása — mondja a főigazgató-helyettes —, és november elejére készen lesz. A tanács 1-es, 2-es, 3-as és 4-es számú építőipari irányelvi és végrehajtási utasítás alapján a Rákóczi úton most naponta négyszázhatvan dolgoznak.

Példáson készítették elő, terveztek és szervezték meg a Rákóczi út sortatarozását, hasznosította a rendelkezésre álló gépparkot, okosan koncentrálván az Ingatlankezelési és Építési Főigazgatóság vállalatának erejét. A munkaszervezés iskolapéldája lett a Rákóczi úti tatarozás.

Évtizedek óta most először kapott megbízást az IKV főigazgatótól a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat egységes utca-tervező, átfogó szinterv készítésére. A BVTV 5-ös számú tervező irodájában. Simon István, Magyar Adám és Méhes Balázs feladata lett a Rákóczi út homlokzati tervének elkészítése, az útvonal kiszélesítése, az útvonal ehhez a szokatlanul átfogó, újszerű feladathoz?

— Először lefényképeztük a házakat — mondja Méhes Balázs tervező —, aztán a fényképeket összeragasztottuk, s így rendelkezésre állt a teljes utacép. Ennek nyomán és a fellelhető eredeti tervrajzok segítségével ezután pontosan kidolgoztuk, megrajzoltuk a Rákóczi utat. Az első menetben 100-as léptékű kicsinyítésben készült el a rajz, ezen próbáltuk ki a színdinamikát, azt, hogy milyen foltokat kellene festeni. A második menetben már arasznyira nagyítottuk a házak képét, és a rajzokat szépen ecsetel, tussal kifestettük. Ez a választat hat méter hosszú lett. Az Asztoriától a Keletiig a Rákóczi út mindkét oldalán, minden egyes épület festékkel is fel lett festve a vázlatra, hájszálpontosan, még az ablakkeretek színét is fel festettük. A tervet a fővárosi tanács és a mi vállalatunk tervtanácsa is szűrizte.

— Hány színt használnak a Rákóczi úton?

— Negyenkét színt válogattunk össze. Eleve azokat a festékananyagokat terveztük, amelyek a Budalaktól kaphatók. Megjegyzem — mondja a tervező —, a Budalakk, mindig alapján, ki-ú szintetikus festéket gyárt, és a tervezés első fázisában 103 színt mintát adott ebből az öntisztító festékből.

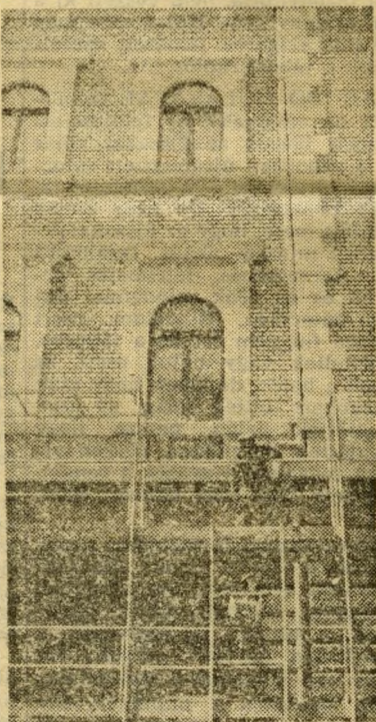
— Mit kell érteni azon, hogy öntisztító?

— Ez a műanyag festék mosható, rendkívül, s például már az eső is leoldja róla a port és a kormot.

— Mikor festették utoljára a Rákóczi utat?

— 1890 és 1910 között, amikor a házak többsége épült. A háború után kifoltozták a belövések nyomait, majd később az árkádosiás idején, az ötvenes években renoválták az épületeket. De ilyen tervszerű felújítás, rekonstrukció nem volt.

A tervezők a felmérések során kiderült például, hogy az 5-ös számú házon, az ELTE-kollégium fala egy Rákóczi- emléktáblát rejteget, amit majd most szépen kiemelnek. Az Uránia élelmiszer-áruház épületén, a 19-es számú ház sarkán, az első emelet feletti fülkében két és fél méteres Mátyás király-szobor áll, ezt most

Bontják az állványt a Bástya étterem épületénél.

(Bánhalmi János felvételei.)

kivilágítják. Elmondták azt is, hogy a sok-sok szürke, hámló, piszkos homlokzatot egyéb meglepetéseket is tartogatott. Kiderült például, hogy a Versey Áruház homlokzata sötétül a klinkertégla, a Bástya étterem épülete ragyogó a sárga. A Gázművek háza pedig üde barna lesz a csiszolókorongok nyomán. S a tervezők, akik a Műszaki Egyetem professzoraival is konzultáltak a színdinamika kérdéseiben, most azt is elmondják, hogy nemcsak a falak lesznek más és más színűek, hanem az ablakkeretek és a redőnyök is. Festenek kék, piros, zöld, barna ablakkereteket, játszanak a rendelkezésre álló hétéfere színű műanyag redőnyök felszerelésénél, s még a függönyfüggönyök színei is szemet vonzóak lesznek a házakon.

Pontos tanulmánytervet készítettünk és egy javaslatot — mondja még Méhes Balázs tervező. — Ez az, amit vágyunk, legyen átgondoltabb, esztétikusabb a fényreklámok felszerelése is. Ki kellene használni azt a szakmunkés feladatot, amelyet társadalmunk kínál a reklámtervezésnél is. Jó volna, ha egységesen, a Magyar Hirdető venné ezt a kezébe, és ott rendelné meg a vállalatok a fényreklámokat, épp úgy, mint a tájfalakokat, óriás hirdetéseket.

Földi István, a 3-as számú Fővárosi Építőipari Vállalat mérnöke mindent rögöl végigjárja a Rákóczi úti munkahelyeket. Elvezetettel, szeretettel beszél erről a feladatról. — Ez az, amit oly sokszor elmondunk, amire vágyunk, hatékonyan, jól szervezeten, pontosan haladunk. Most mód nyílt arra, hogy az időben rendelkezésre bocsátott munkát alapján megbeszéljük a munkát, jól hasznosítsuk gépeinket, tervszerűen bontsuk és állítsuk fel az állványokat, időrabló szállítatók nélkül. Március 20-án kezdtük a Rákóczi úton, a 19-es számú háztól a 75-ösig mi dolgozunk, 180—200 dolgozónk van most a Rákóczi úton: állványozók, szállítók, kőművesek, bádigosok és mások.

— Milyen a gépesítettség?

— Használjuk a kislífteket — mondja a főmérnök —, a homlokzatvakoló és színező kisgépeket, viszont félreraktuk a nyírfá igazprést és a vakolókanalat. Az az igazság, hogy dolgozónk örömmel, jókedvvel, szinte élvezettel végzik a sortatarozást, pedig nem könnyű, mert nem zavarhatjuk a közúti forgalmat.

— Milyen az anyagellátás?

— A Budalakk készítésén szállítja, ahogy kérjük, a festékeket. Ha van fennakadás, legfeljebb a mi hibánkból lehetséges.

Dezsényi József, a Fővárosi 1-es számú Építőipari Vállalat építésvezetője ezt mondja: — Húsz esztendővel dolgozom a szakmában, de ilyen, a szó igazi jelentése szerinti sortatarozásban még nem vettem részt. Most sorban haladunk, gyorsan, mint a karikaecsapás. Háromhónapi előkészítő munka után mostanra elköszönt, ütemesen dolgozunk. Az is igaz, hogy ehhez szükséges volt a BVTV terve, s arra még nem volt példa, hogy egy tervezőintézet készítsen sortatarozáshoz terveket. Jó így dolgozni, jó érzés gyorsan haladni.

A Rákóczi úton tataroznak. A járókelők, az autóbuszok utasai egy-egy pillanatra felébrednek a már kivilágosodott, színes házakra, s egymásnak mondják csodálkozva: milyen szép...

Ez a jól szervezett, jól átgondolt program folytatódik a következő években. 1978-ban a Szent István körúton, 1979-ben a Mártírok útján, 1980-ban a Bajcsy-Zsilinszky úttól az Elmunkás térig festik, javítják ki a régi házak homlokzatait, hogy szép legyen ez a főútvonal is, mire megnyílik a kék metró második szakasza.

Dolecskó Kornélia